

JULKINEN KUULUTUS HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSESTÄ

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätös kaivoslain mukaisessa valitusasiassa

Dnro 1043/03.04.04.04.33/2023

Kuulutuksen julkaisupäivä Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden verkkosivuilla

11.4.2025

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **18.4.2025**

Asia

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätös 11.4.2025 nro 508/2025 malminetsintälupaa koskevassa asiassa Kuusamon kaupungin alueella.

Luvanhakija

Laakso Minerals Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuultus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **11.4.–19.5.2025** Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/pohjois-suomenhallinto-oikeus/fi/index/julkisetkuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet ja valitusaika

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **19.5.2025**.

Annettu julkisella
kuulutuksella

11.04.2025

Dnro 1043/03.04.04.04.33/2023

Asia	Valitus malminetsintälupaa koskevassa asiassa
Valittajat	Kansalaisten kaivosvaltuuskunta - MiningWatch Finland ry (jäljempänä yhdistys) asiakumppaneineen
	Yhdyshenkilö: Jari Natunen
Luvanhakija	Laakso Minerals Oy (jäljempänä yhtiö)

Merkittään

Hallinto-oikeus on tutkinut yhdistyksen ja sen asiakumppaneiden yhteisen valituksen yhdistyksen tekemänä. Koska valitus tulee joka tapauksessa tutkittavaksi yhdistyksen tekemänä, lausuminen muiden valituksessa ilmoitettujen valittajien valitusoikeudesta ei ole tarpeen.

Päätös, josta valitetaan**Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes 14.6.2023
Lupatunnus ML2022:0039**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (jäljempänä Tukes) on hakemuksesta myöntänyt yhtiölle malminetsintäluvan ML2022:0039 (Korpuajärvi 5). Malminetsintälupa on voimassa enintään neljä vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Tukes on todennut hakemuksen täyttävän kaivoslain 34 §:n vaatimukset.

Malminetsintäluvan nojalla luvanhaltijalla on oikeus omalla ja toisen maalla luvassa mainitulla alueella (malminetsintäalueella) tutkia geologisten muodostumien rakenteita ja koostumusta sekä tehdä muita kaivostoimintaa valmistelevia tutkimuksia ja muuta malminetsintää esiintymän paikallistamiseksi sekä sen laadun, laajuuden ja hyödyntämiskelpoisuuden selvittämiseksi sen mukaan kuin malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään. Malminetsintälupa ei oikeuta esiintymän hyödyntämiseen.

Malminetsintäalue sijaitsee Kuusamossa ja sen pinta-ala on 586,42 hehtaaria. Lupa-alueesta on rajattu pois tiedossa olevat esteet. Malminetsintää ei saa suorittaa tällä luvalla eikä jokamiehenoikeudella 150 metriä lähempänä asumiseen tai työntekoon tarkoitettua rakennusta, yksityistä pihapiiriä tai erityiseen tarkoitukseen otetuilla alueilla. Jokamiehenoikeuksiin kuuluvalla liikkumisella ei myöskään saa aiheuttaa haittaa tai häiriötä muille ihmisille tai luonnolle.

Malminetsintäalueella ei sijaitse suojelualueita, suojeluohjelma-alueita tai valtakunnallisesti merkittäviä tai suojeltuja maisema-alueita. Alueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava, jossa alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) sekä mineraalivarantoalueeksi.

Päätökseen sisältyvät muun muassa seuraavat lupamääräykset:

1. Määräys malminetsintätutkimusten sallituista ajankohdista ja menetelmistä sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmista

Tämän malminetsintäluvan nojalla on sallittua suorittaa seuraavia malminetsintätoimenpiteitä ja soveltaa seuraavia malminetsintämenetelmiä:

1. Geofysikaaliset ja geokemialliset tai vaikutuksiltaan niihin verrattavat tutkimusmenetelmät
2. Koneellisesti tehtävät maaperä- ja kallioperänäytteenotto (moreeni-, ura- ja pistenäytteet, kairaus)

Perustelut: Hakija on esittänyt hakemuksessaan nämä menetelmät ja kaivosviranomaisen arvioi ne tarpeelliseksi ottaen huomioon kohteella tehdyt aikaisemmat tutkimukset. Jotta mahdolliselle jatkoluvalle edellytetty vaade tehokkaasta malminetsinnästä toteutuu, tässä lupamääräyksessä tarkoitettujen toimenpiteiden tulee olla pääosin suoritettuina.

(--)

4. Määräys kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta

Malminetsinnästä tässä luvassa sallituilla menetelmillä (lupamääräys 1, menetelmät 1–2) ei synny kaivannaisjätettä. Malminetsintäluvan haltija on silti aina velvollinen huolehtimaan maa- ja kiviainesjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 13 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 3 §.

(--)

7. Määräys vakuuden asettamisesta

Tässä malminetsintäluvassa ML2022:0039 määrätään lupakohtainen 3 000 euron suuruinen vakuus. Vakuus asetetaan pankkitalletuksena Turvallisuus- ja

kemikaalivirastolle kaivoslain (621/2011) 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitetun vahingon ja haitan korvaamista sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten. Tässä malminetsintäluvassa määrätty vakuus on asetettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintä lupa on tullut lainvoimaiseksi, luvanhaltijan malminetsinnästä mahdollisesti aiheutuvaa vahinkoa, haittaa tai muuta kaivoslaissa mainittua velvoitetta varten pankkiin avatulle vakuustalletustilille. Kaivoslain 73 §:ssä tarkoitettu luvan siirto ei vapauta vakuutta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 107, 109, 110 ja 111 §. Vakuus asetetaan kaivosviranomaisen arvion perusteella, joka perustuu malminetsintäalueilla suoritetun valvontatyön kautta saatuihin havaintoihin. Valvontahavaintojen perusteella tyypillisimpien malminetsintäalueilla sattuvan vahingon suuruusluokka on linjassa tässä luvassa määrätyn vakuuden kanssa. Kaivosviranomaisen on arvioinut toiminnan laatua ja laajuutta (lupamääräys 1), toiminta-alueen erityispiirteitä sekä luvassa säädettyjä velvoitteita lupamääräykset huomioiden ja päätynyt määrättyyn vakuuteen. Luvassa sallitut geofysikaaliset- ja geokemialliset tutkimusmenetelmät tai maaperä- ja kallioperänäytteenotto eivät aiheuta merkittävää vahinkoa ympäristölle tai luonnolle, kun tutkimustyö suoritetaan lupamääräyksiä noudattaen. Malminetsinnästä johtuvia tyypillisiä maanomistajalle aiheutuvia vahinkoja ovat lähinnä yksittäiset puustovahingot. Luvassa on kielletty luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettujen lajien vahingoittaminen tai vaarantaminen. Mikäli alueella on sellaisia, niitä varten on annettu tarkat rajoitukset. Lähtökohtaisesti luvanhaltijan urakoitsijoilla on erillinen vastuuvakuutus tutkimustoimissa aiheutuneita ennakoimattomia vahinkoja varten. Kaivosviranomaisen harkitsee luvan siirron tai muuttamisen yhteydessä, onko vakuuden suuruutta tarkistettava.

8. Määräykset malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa (621/2011) kiellettyä seurausta

Malminetsintä sekä malminetsintäalueella liikkuminen ja muu alueen käyttö on rajoitettava tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta eikä merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa. Luonnonolosuhteilla tarkoitetaan alueen pohja- ja pintavesioloja, lämpö- ja kosteusoloja sekä kasvien kasvupaikkatekijöitä.

Tämän päätöksen liitteessä 1 tarkoitettulla malminetsintäalueella ja 30 metrin etäisyydellä sen rajasta toiminnan kannalta välttämättömään liikkumiseen ei tarvita erillistä maastoliikennelupaa. Tutkimustyön kannalta välttämättömiin kairaustoimenpiteisiin saa käyttää alueen vettä, mutta jos kairauksessa käytettävän veden määrä ylittää 100 m³ vuorokaudessa, on toimittava siten kuin vesilain (587/2011) 2 luvun 15 §:ssä todetaan. Tutkimustöitä tehtäessä on otettava aina huomioon ympäristönsuojelulain (527/2014) 17 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto. Malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen

käytöstä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa eikä merkittävää maisemallista haittaa.

Malminetsintäluvan haltijan on kairauksen päätyttyä tulpattava kairareiät teräksisen maakairausputken paikalleen jäädessä mansettitulpalla pohjaveden maanpinnalle nousun estämiseksi. Kairaputket on katkaistava noin 0,10–0,20 metrin pituuteen läheltä maanpintaa, kairaputken päät on peitettävä metallisella suojahatulla ja merkittävä selvästi huomiovärillisin puupaaluin, joissa on kairauspaikan tunnisteet ja heijastin. Kairakohteiden jätehuolto sekä siistiminen on tehtävä välittömästi töiden loputtua kohteella.

Perustelut: Malminetsintäluvan haltijan on luovuttuaan malminetsintäalueesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Kaivoslaki (621/2011) 11 ja 15 §.

9. Määräykset yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista

Vaikka tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät eivät vaikuta laajasti ympäristöön, malminetsintäluvan haltijan on oltava kuitenkin riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

Malminetsintäalueen läheisyydessä, pohjoispuolella, on Etelä-Kuusamon metsät Natura-alue. Toimittaessa lupa-alueella Natura-alueen läheisyydessä, tutkimustoimet tulee sovittaa aina Natura-alueen luonne ja suojeluperusteet huomioiden.

(--)

Malminetsintäalueen lähellä olevalla Natura-alueella on havaintoja liito-oravasta. Malminetsintä mahdollisten aktiivisten pesien läheisyydessä tulee ajoittaa pesimäaikaisten ulkopuolelle. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 49 §:n nojalla kielletty. Mahdolliset lajihavainnot tulee ilmoittaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja huomioida tutkimuksia suunniteltaessa.

Alueella saattaa olla lähteitä sekä puron- ja noronvarsimetsiä. Tämä tulee huomioida siten, ettei tutkimustoiminnalla ole heikentäviä vaikutuksia kysymyksessä oleviin luontokohteisiin ja lajien elinympäristöihin. Luonnontilaisten tai luonnontilaisten kaltaisten lähteiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Pienvedet, lähteet ja norot on huomioitava tutkimustoiminnassa riittävällä suojavyöhykkeellä. Luvansaajan on huolehdittava tutkimustoiminnastaan, ettei eri tutkimusvaiheissa päädy kiintoainesta pintavesiin.

Alueella on metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Metsälain tarkoituksena on edistää metsien taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävää hoitoa ja käyttöä siten, että metsät antavat kestävästi

hyvän tuoton samalla, kun niiden biologinen monimuotoisuus säilytetään. Vaikka kyseessä on kaivoslain mukainen malminetsintä, hakijan tulee tutkimuksia suorittaessaan toimia niin, ettei niillä vaaranneta metsien käyttöön liittyviä periaatteita näillä kohteilla.

Lupa-alueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä ja arkeologisia kulttuuriperintökohteita.

Lisätietoja kohteen tilanteesta saa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnossa (Liite 4) ja Pohjois-Pohjanmaan museon lausunnossa (Liite 5) mainitulta yhteyshenkilöltä tai Tukesilta.

Malminetsintäluvan haltijan tulee esittää hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista tarkka tutkimussuunnitelma toimenpiteineen ja sijaintitietoineen Tukesille. Lisäksi tutkimussuunnitelma tulee toimittaa tiedoksi toimivaltaiselle Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle, Metsähallitukselle ja Pohjois-Pohjanmaan museolle.

Perustelut: Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Samalla Tukesin on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia lisämääräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta. Kaivoslaki (621/2011) 11 § ja 12 §, VNa (391/2012) 2 §.

Siirtyminen lupa-alueelle ja lupa-alueella liikkuminen on sulanmaan aikana pyrittävä suunnittelemaan niin, että luontaisia aukkoja ja olemassa olevia uria käytetään mahdollisimman paljon hyväksi. Kosteikkoalueilla liikkumista tulee ensisijaisesti välttää sulanmaan aikana.

Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Koneellinen tutkimus ja näytteenotto alueilla, joilla on olemassa vaarana, että tutkimukset tai liikkuminen aiheuttaa maaperään vahinkoja (suot), tulee suorittaa aina ajankohtana, jolloin maaperä on jäänytynyt. Tutkimusmontut ja kuopat tulee merkitä huomiiokepein sekä luiskata loivareunaisiksi päistään niiden ollessa auki ja sisältävän putoamisvaaran.

Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua:

- 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;
- 3) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa;
- 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista;
- 5) merkittävää maisemallista haittaa.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 11 §:ään.

Alue kuuluu Hossa-Irnin paliskunnan alueeseen. Malminetsintätutkimukset on sovitettava alueella toimivan paliskunnan kanssa siten, ettei niistä aiheudu kohtuutonta haittaa poronhoidolle. Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava alueen paliskunnalle tutkimustöistä ja niiden aikataulusta sekä muusta alueiden käytöstä hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista. Malminetsintäluvan haltijan on otettava huomioon alueella mahdollisesti olevat poronhoidolle tärkeät rakenteet kuten esimerkiksi erotusaita ja käytettävä valmiita veräjiä kulkemiseen. Edellä mainituilla toimenpiteillä vähennetään malminetsinnästä poronhoitoelinkeinolle mahdollisesti aiheutuvia haittoja poronhoitoalueella.

(--)

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Ensisijaisesti valituksen kohteena oleva päätös on kumottava ja yhtiön hakemus on hylättävä. Toissijaisesti asia on palautettava Tukesille uudelleen käsiteltäväksi valituksesta tarkemmin ilmenevin ehdoin. Valittajien oikeudenkäyntikulut on korvattava täysimääräisesti viivästyskorkoineen. Valitus on käsiteltävä yhtenä valituksena neljän muun malminetsintälupapäätöstä koskevan valitusasian kanssa, ja käsittelystä on perittävä enintään yksi oikeudenkäyntimaksu.

Tukes on tehnyt kysymyksessä olevat viisi malminetsintälupapäätöstä muun muassa Århusin sopimuksen, perustuslain, hallintolain, kaivoslain, direktiivien ja EU-oikeuden velvoitteiden vastaisesti riittämättömiin selvityksiin sekä kuulemis- ja lausuntopyyntömenettelyihin perustuen. Kunta ja asianosaiset eivät ole saaneet riittävää selvitystä hankkeen vaikutuksista.

Lupahakemuksen kuulutusmenettely on ollut puutteellinen, koska Tukes on esittänyt ainoastaan puutteellisen lupahakemuksen, eikä ole osoittanut tarkistaneensa hakemuksen täyttävän lainsäädännön vaatimukset. Tukes ei ole kuulutuksessaan lausunut mitään yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisista määräyksistä eikä ole esittänyt kuulutuksen liitteenä sellaista perustuslain ja hallintolain tarkoittamaa kuulemisasiakirjaa, jonka perusteella asianosaiset, osallisyhteisöt ja lausunnon antavat viranomaiset voisivat antaa yksilöidyt lausuntonsa malminetsintälupahakemuksesta. Myös muistutuksen antaneet ovat joutuneet antamaan muistutuksensa riittämättömiin kuulemisasioihin perustuen. Lupa-hakemusten kuulutuksessa ei myöskään ole selostettu yhtiön hankekokonaisuutta, vaan liitteenä on ollut vain kysymyksessä olevaan yksittäiseen lupahakemusalueeseen rajattu kartta, josta ei käy ilmi muita vieressä olevia tai haettavia alueita. Sama toistuu lupapäätösten osalta.

Lupahakemukset eivät sisällä riittäviä selvityksiä luvan myöntämisedellytysten täyttymisen osoittamiseksi eivätkä myöskään hakemusten muodostaman hankekokonaisuuden yhteisten vaikutusten selvittämisestä. Se, että Tukes on pyytänyt hakijalta selvityksiä lupa-alueiden asianosaisista ja lupa-alueen rajojen tarkistamisesta ei osoita, että Tukes olisi varmistunut siitä, että lupahakemuksessa on esitetty riittävät selvitykset hankkeen ja hankekokonaisuuden ympäristö-, vesistö- ja luontovaikutusten selvittämisestä luvanmyöntämisedellytysten täyttymisen osoittamiseksi. Yhtiö ei ole lupahakemuksissaan esittänyt minkäänlaisia selvityksiä syväkairausten vaikutuksista Iijoen vesistön kemialliselle ja ekologiselle tilalle taikka selvityksiä hankekokonaisuusalueen kallioperään sisältyvistä ympäristölle haitallisista mineraaleista ja alkuaineista, kuten uraanista ja vanadiinista, niiden haittojen arvioimisesta taikka estämiskeinoista. Korpuajärven alueen aiempien malmitutkimusten tulokset osoittavat, että alueella on korkeita metallisulfidien ja mahdollisesti myös arseenin pitoisuuksia, ja rikin pitoisuudet ylittävät kaivannaisjätedirektiivin normin.

Kaikki viisi yhtiölle myönnettyä malminetsintäaluetta sijoittuvat Iijoen yläosan valuma-alueen vesistöalueelle. Alueelle sijoittuu useita muitakin kaivoslain alaisia hakemuksia. Kairausten vaikutuksia ei ole arvioitu YVA-direktiivin ja muiden direktiivien velvoitteiden mukaisesti. Tukes ei ole myöskään hankkinut YVA-selvityksen vaihtoehdoksi ympäristöviranomaisen lausuntoa tarveharkintatarpeesta syväkairausten ympäristövaikutuksista, eikä yhtiön hankekokonaisuuden yhteisvaikutuksia ole selvitetty. Tukes ei ole, ottaessaan lupaharkinnassaan huomioon pelkästään luvanhakijan eduksi tulkittavat selvitykset hyödynnettävien mineraalien esiintymisen selvittämisestä, toiminut asiassa tasapuolisesti ja hankkeen vaikutusalueen asianosaisten oikeusturvan mukaisesti.

Vesilaki ja vesipuidedirektiivi kieltävät sellaisen toiminnan, jonka vaikutuksia pohjavesille, vesitasapainoon ja pintavesistöille ei ole selvitetty, eikä Tukes ole ottanut huomioon kysymyksessä olevia lain ja direktiivien velvoitteita riittävien selvitysten hankkimisesta. Kaikki maa- ja kallioperään imeytynyt vesi on pohjavettä, jonka pilaaminen on kielletty. Luvassa ei ole huomioitu oikeuksia vedenottoon vesilain edellyttämällä tavalla. Alueen vesien ja kosteikkojen puhtaus on tärkeää vaelluskaloille, ja erittäin uhanalaisen taimenen lisääntymis- ja esiintymisalueet olisi tullut selvittää.

Malminetsintälupia on myönnetty alueille, joilla on merkittäviä luontoarvoja, luokitellut pohjavesialueet ja -varannot, pienvedet, järvet, arvokkaat reittivedet, uhanalaiset vaelluskalakannat ja metsälain suojelukohteet, eikä toiminnan ympäristövaikutuksia ja niiden lieventämistä ole riittävästi selvitetty, vaikka on ilmeistä, että malminetsinnän ympäristövaikutukset alueella olisivat kohtuuttomat. Malminetsintäalueella on rauhoitetun merikotkan sekä rauhoitetun ja uhanalaisen muuttohaukan pesäreviirit. Lisäksi alueen lähellä on rauhoitetun ja uhanalaisen maakotkan pesäreviiri. Yhtiön ammattitaito tunnistaa lajien pesäpuut ja kyky toimia alueella on kyseenalainen. Luvassa muuttohaukan pesän lähialueelle asetettu 600–800 metrin suojavyöhyke on riittämätön pesimäkaudella, mutta myös sen ulkopuolella. Alueelta on havaintoja kalasääskestä, jonka mahdollinen pesintä

ja reviirialue hakija tulee selvittää. Kuusijärven ja Heralammen alueilta on runsaasti havaintoja vaarantuneesta, uhanalaisesta liito-oravasta, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Kairauksien meluvaikutukset ovat merkittäviä poronhoidon, naapureiden, luonnon sekä suojeltavien eläinten, kuten viitasammakon, saukon, suurten petolintujen, huuhkajan, suojeltujen ja muiden lintujen sekä soidinalueiden suhteen, eikä niitä ole selvitetty riittävästi. Lupapäätöksen määräys 150 metrin, ja useissa tapauksissa karttatarkastelun perusteella alle 100 metrin, suojaetäisyydestä ei ole riittävä suojaamaan asutusta melulta. Keskeinen puute on lain edellyttämän tutkimussuunnitelman puuttuminen. Lupaselvitykset ja -määräykset ovat riittämättömät.

Malminetsintäalueen läheisyydessä on kaksi Natura-aluetta, eikä yhtiö ole esittänyt riittäviä selvityksiä tai toimenpide-ehdotuksia vanhojen metsien suojeluohjelman tai soidensuojeluohjelman huomioimiseksi kairaustoiminnasta aiheutuvien haittojen välttämiseksi. Lyhin suojaetäisyys Natura-alueeseen on 30 metriä, joten on ilmeistä, että alueen suojeluperusteita heikennettäisiin. Korpuajärven laskevan Kirvesojan varressa oleva kiinteistö perustetaan luonnonsuojelualueeksi, eikä alueella tule suorittaa lainkaan malminetsintää.

Tukesin väite siitä, että kairauksista ei aiheutuisi haittaa eikä kaivannaisjätettä, perustuu pelkästään lupahakemuksessa esitettyyn väitteeseen, jonka perusteeksi ei ole esitetty päteviä selvityksiä. Poraussoija on kaivannaisjätettä. Yhtiöllä ja Tukesilla on tai ainakin tulisi aiemman kaivostoiminnan perusteella olla hallussaan laajat geologiset tiedot alueen haitallisista mineraaleista. Kairauksella ei ole kaivannaisjättesuunnitelmaa ja jätteeksi luokiteltavat maaputket aiotaan hylätä luontoon, jossa ne vaarantavat porojen jalat sekä maastoajoneuvot. Myös pölyn ja mahdollisten asbestimineraalien vaikutukset, yksityisteiden käytöstä aiheutuvat haitat ja alueen muinaismuistot ovat selvittämättä. Luvassa on sallittu kairaus puiden läheisyydessä ja pelloilla sekä toisaalta puiden poisto ilman kunnollista selvitystä luontoarvoista.

Huomioiden mahdollisen vaarallisen jätteen, pohjavesiriskit ja muut haittavaikutukset vakuuden määrä on ilmeisen riittämätön ja korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksen vastainen. Yhtiö ei ole taloudellisesti uskottava, mikä korostaa kattavien vakuuksien tärkeyttä.

Alue ei ole kaivostoimintaan soveltuva ja tällöin malminetsintä korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen mukaan loukkaisi maanomistajien ja elinkeinonharjoittajien perustuslaillisia oikeuksia turhaan.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Tukes on antamassaan lausunnossa vaatinut valituksen hylkäämistä ja kiistänyt valittajien oikeudenkäyntikuluvaatimuksen perusteeltaan ja määrältään. Lisäksi *Tukes* on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista viivästyskorkoineen, koska valituksessa on esitetty ilmeisen perusteettomia vaatimuksia.

Yhtiö ei ole varatusta tilaisuudesta huolimatta antanut asiassa selitystä.

Valittajat ovat antamassaan vastaselityksessä kiistäneet Tukesin oikeudenkäyntikuluvaatimuksen perusteeltaan ja määrältään.

Merkitään

Hallinto-oikeudella on ollut tätä asiaa ratkaistaessa käytettävissään myös luvanhakijalle myönnettyjä malminetsintälupia koskevien valitusasioiden diaarinumerot 1039–1042/2023 asiakirjat.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää asiakokonaisuuden yhdessä käsittelemistä koskevan vaatimuksen.

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Hallinto-oikeus hylkää osapuolten oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevat vaatimukset.

Perustelut

Asiakokonaisuuden yhdessä käsittelemistä koskeva vaatimus

Hallinto-oikeus toteaa, että oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa tai muussakaan laissa ei ole säädetty edellytyksistä, joiden täyttyessä hallinto-oikeuden tulisi yhdistää samoja asianosaisia tai samaa asiaryhmää koskevat taikka samaan aikaan vireille tulleet valitukset käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi yhdessä, vaan hallinto-oikeus voi harkintansa mukaan päättää asiasta.

Nyt kysymyksessä olevat lupaviranomaisen tekemät erilliset malminetsintälupapäätökset kohdistuvat eri alueille. Kun malminetsinnän vaikutukset kohdistuvat kysymyksessä olevalle malminetsintäalueelle, luvan myöntämisen edellytykset ja esteet tulevat ratkaistavaksi itsenäisesti erikseen kunkin päätöksen osalta. Tähän nähden hallinto-oikeus katsoo, että valitusten yhdessä käsitteleminen antamalla ratkaisu samalla päätöksellä ei ole nyt kysymyksessä olevassa asiassa tarkoituksenmukaista. Asioiden yhdessä käsittelemistä koskeva vaatimus on siten hylättävä.

Lupamenettelyn puutteellisuutta koskevat valitusperusteet

Tukes on kaivoslain 40 §:ssä edellytetyllä tavalla 12.12.2022 julkaistulla julkisella kuulutuksella tiedottanut yhtiön malminetsintälupahakemuksesta muun ohella Kuusamon kaupungin ja Tukesin verkkosivuilla. Kuulutuksesta sekä kuulutuksen liitteenä olleesta lupahakemuksesta on käynyt ilmi muun ohella valtioneuvoston kaivostoiminnasta antaman asetuksen (391/2012) 26 §:ssä edellytetyt kuulutuksen sisällöllisiä vähimmäisvaatimuksia koskevat

tiedot sekä alueella harjoitettavaa toimintaa ja alueen ympäristöolosuhteita kuvaavat tiedot.

Hallinto-oikeus toteaa, että kuulutuksen tarkoituksena on tiedottaa asian vireilläolosta ja varata tilaisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä tarjota mahdollisuus vaikuttaa itseään ja elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon varaamalla tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta. Nyt kysymyksessä olevaan malminetsintäalueeseen rajautuvien tai sen välittömään läheisyyteen sijoittuvien muiden lupa-alueiden osalta hallinto-oikeus toteaa, että kyseiset seikat ovat sellaisia toiminnan tosiasiallista laajuutta kuvaavia tekijöitä, joiden ilmeneminen jo kuulutuksesta edistäisi sinänsä tiedon saantia ja vuorovaikutusta. Nyt kysymyksessä olevat saman yhtiön viisi malminetsintälupahakemusta on kuitenkin kuulutettu edellä kuvatulla tavalla samanaikaisesti.

Edellä todettuun nähden, ja kun malminetsinnästä aiheutuvat vaikutukset kohdistuvat lähtökohtaisesti kulloisellekin malminetsintäalueelle, kuulutusasiakirjoista on ilmennyt toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävät tiedot asianmukaisten vaikuttamismahdollisuuksien varaamisen kannalta, eikä valittajien tarkemmin yksilöimien asiakirjojen tai tietojen ilmeneminen kuulutuksesta ole ollut asianmukaisten vaikuttamismahdollisuuksien varaamisen kannalta välttämätöntä.

Asiassa ei ole tapahtunut menettelyvirhettä valittajien esittämillä perusteilla. Tukesin menettely ei ole ollut lainvastaista.

Selvitysten riittävyttä ja sekä lupahakemuksen ja -päättöksen lainmukaisuutta koskevat valitusperusteet

Asiassa saatu selvitys

Korpuajärvi 5 -malminetsintäalue sijaitsee Kuusamon kaupungissa maa- ja metsätalousvaltaisella alueella ja on pinta-alaltaan noin 590 hehtaarin suuruinen. Malminetsintäalueen läheisyydessä sijaitsee Etelä-Kuusamon metsät Natura-alue (FI1101635) ja Isosuo-Kivisuo Natura-alue (FI1101617).

Yhtiön malminetsintälupahakemuksen mukaan alueella oletetaan esiintyvän nikkeli-kupari-koboltti-platina-ryhmän metalleja (palladium, platina ja kulta) sekä kromi-vanadiini-titaani-rauta-mineralisaatioita. Yhtiön suunnitelman mukaan ensimmäisen kolmen vuoden ajan tutkimuksissa keskitytään geofysikaalisiin maanpinta- ja lentomittausmenetelmiin, joiden rinnalla tehdään geologisia havaintoja ja geologista kartoitustyötä, jonka yhteydessä kalliosta ja lohkareista kerätään vasaralla kivinäytteitä. Maastossa liikutaan pääasiassa jalkaisin tai hiihtäen, ja apuna voidaan käyttää mönkijää tai moottorikelkkaa. Mikäli alustavissa tutkimuksissa saadaan lupaavia tuloksia, neljäntenä tutkimusvuonna alueella voidaan tehdä maaperä- ja syväkairauksia. Syväkairauksen yhteydessä voidaan tehdä erilaisia geofysikaalisia reikämittauksia. Kairaustoiminnot suoritetaan eri kokoisilla tela-alustaisilla kairausyksiköillä, ja syväkairauksessa kalustoon kuuluu lisäksi muun muassa

soijantalteenotto- ja/tai vedenkierrätyslaitteistoa sekä tela-alustaisia huoltoajoneuvoja. Näiden lisäksi syväkairauksessa voidaan tarvita vesipumppuja, aggregaatteja, vesiletkuja ja vesisäiliöitä kairauksessa tarvittavaa vedenottoa varten.

Yhtiön lupahakemuksen mukaan jätehuoltosuunnitelmaa ei tarvita, koska suunnitellun kaltaisesta toiminnasta ei synny kaivannaisjätettä. Kairausten johdosta maanpinnalle mahdollisesti kerääntyvä kallio- ja moreeniaines on määrältään vähäistä sekä koostumukseltaan samankaltaista kuin ympäröivä kallioperä, joten sen ei odoteta aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia luontoon. Alue siivotaan, mahdolliset jätteet kierrätetään asianmukaisesti ja kaikki tutkimusmateriaalit ja -laitteistot poistetaan alueelta. Mahdolliset kairaus- ja näytteenottotoimenpiteet suoritetaan viranomaisten määräyksien, sovellettavien lakien ja alan parhaiden käytäntöjen edellyttämällä tavalla. Ennallistamistoimenpiteiden avulla tutkimusalueet pyritään palauttamaan mahdollisimman alkuperäiseen ja luonnonmukaiseen tilaan. Suunnitelmissa malminetsintätöissä ei käytetä menetelmiä, jotka voisivat aiheuttaa vahinkoa ihmisille, ympäristölle, eläimille, kasveille, suojelualueille, vesistöille ja pohjaveteen.

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (jäljempänä ELY-keskus) malminetsintälupahakemuksen johdosta antamassa lausunnossa on muun ohella todettu, että malminetsintäalueella ei ole Natura-alueita, perustettuja luonnonsuojelualueita, luonnonsuojeluohjelmien kohteita tai valtiolle suojelutarkoituksiin hankittuja kiinteistöjä. Malminetsintäalue on rajattu Etelä-Kuusamon metsät Natura-alueesta 30 metrin vyöhykkeellä, ja se on Natura-alueen tuntumassa noin kilometrin matkalla. Hakemuksessa mainitut menetelmät huomioon ottaen ELY-keskuksen mukaan voidaan olettaa, että malminetsinnästä ei aiheudu merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Natura-alueelle.

Edelleen ELY-keskuksen lausunnon mukaan Natura-alueelta on havaintoja liito-oravasta, mutta malminetsintäalueelta havaintoja ei ole tehty. Liito-orava voi kuitenkin esiintyä alueella sopivissa elinympäristöissä. Malminetsintäalueella tai sen lähialueella ei ole luokiteltuja pohjavesialueita. Alueen itäosassa on luonnontilaista suota Ylimmäisen Kirvesluoman itä- ja eteläpuolella, Iso Kallolammen ympäristössä sekä Kalliosuolla. Jos ojittamattomilla soilla on välttämätöntä tehdä kairauksia, tulee työt suorittaa talviaikana, kun maa on jäässä ja lumi suojaa kasvillisuutta. Malminetsintäalueella on useita metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, jotka tulee huomioida koneellisessa malminetsinnässä ja kulkureittien suunnittelussa suojavyöhykkeellä. Alueella on useita luonnontilaisia puroja. Pienvedet tulee huomioida riittävällä suojavyöhykkeellä kulkureittien suunnittelussa ja koneellisessa malminetsinnässä. Malminetsintäalueen länsiosa kuuluu Kirvesjoen valuma-alueeseen, ja alueen koillisosasta vedet laskevat Iso-Keroon ja kaakkoisreunalta Irnijärven suuntaan. Vesistöjen lähiympäristöt sekä luonnontilaiset suot tulee huomioida koneellisessa malminetsinnässä ja kulkureittien suunnittelussa, ja vesistöjen ympärille on jätettävä riittävä suojavyöhyke, ettei kairaussoijaa kulkeudu vesistöihin esimerkiksi lumen

sulamisvesien mukana. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan alueella voidaan suorittaa malminetsintää.

Pohjois-Pohjanmaan museon mukaan malminetsintäalueelta ei tunneta ennestään muinaismuistolain rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muuta arkeologista kulttuuriperintöä.

Oikeudellinen arviointi

Kysymystä siitä, voidaanko malminetsintälupa myöntää, arvioidaan kaivoslaissa säädettyjen edellytysten ja esteiden perusteella. Kaivoslain 45 §:n mukaisesti lupa on myönnettävä, jos hakija osoittaa, että kaivoslaissa säädetty edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole tässä laissa säädettyä estettä.

Malminetsintälupaa myönnettäessä on tullut varmistua siitä, ettei malminetsintäluvan myöntämiselle ole ollut valituksen kohteena olevan päätöksen tekohetkellä voimassa olleen kaivoslain 46 §:ssä tarkoitettuja esteitä, eikä malminetsinnästä aiheudu päätöksentekohetkellä voimassa olleen kaivoslain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuja kiellettyjä vaikutuksia, kuten merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, taikka harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista. Näiden seikkojen arvioimiseksi malminetsintälupahakemuksessa on tullut esittää muun ohella valituksen kohteena olevan päätöksen tekohetkellä voimassa olleen kaivoslain 34 §:n 2 ja 3 momentin mukainen lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys kyseisissä momenteissa mainituista seikoista, kuten toiminnan ympäristö- ja muista vaikutuksista suunniteltujen toimenpiteiden laatu ja laajuus huomioon ottaen.

Kaivoslaissa edellytetyn kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman osalta hallinto-oikeus toteaa, että korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun 2024:97 mukaan yhtiön lupahakemuksessa mainitusta yhtenä tutkimusmenetelmänä käytettävästä syväkairauksesta syntyvä kairaussoija on kaivoslain 13 §:ssä tarkoitettua kaivannaisjätettä. Kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n 2 ja 3 momentin mukaiset jätehuoltosuunnitelmassa esitettäväksi säädetty tiedot voidaan korkeimman hallinto-oikeuden mukaan esittää malminetsinnässä syntyvän kaivannaisjätteen ominaisuudet huomioon ottaen erillisen suunnitelman sijaan myös muulla asianmukaisella tavalla hakemusasiakirjassa. Yhtiö on lupahakemuksessaan arvioinut kairaustoiminnan ympäristö- ja muita vaikutuksia, kuvannut kairausten johdosta maanpinnalle mahdollisesti kerääntyvän kiviaineksen määrää ja laatua sekä todennut, että mahdolliset jätteet kierrätetään asianmukaisesti ja kaikki tutkimusmateriaalit poistetaan alueelta. Syväkairauksessa kalustoon kuuluu myös kairakoneen lisäksi kairaussoijan talteenottolaitteistoa. Lupahakemuksesta ilmenevät tiedot huomioon ottaen hallinto-oikeus katsoo, että yhtiö on esittänyt lupahakemuksen ratkaisemiseksi riittävät tiedot kaivannaisjätteen osalta. Tähän nähden ja kun otetaan huomioon, että asiassa ei ole käynyt ilmi, että luvan mukaisessa syväkairauksessa syntyvän ja maan pinnalle nousevan kairaussoijan määrä olisi vähäistä suurempi, lupa-alueella ei ole luonnonsuojelulaissa tarkoitettuja erityisesti suojeltavia kohteita eikä

lupa-alue sijaitse pohjavesialueella, yhtiön hakemuksessaan esittämää kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa on pidettävä riittävänä.

Muilta osin hallinto-oikeus toteaa, että valituksessa ei ole esitetty eikä asiassa ole muutoinkaan ilmennyt sellaisia seikkoja, joiden perusteella olisi katsottava, että kaivoslain ja sen nojalla annettujen säädösten mukaisen lupaharkinnan kannalta tarpeellisten ja riittävien selvitysten esittäminen olisi laiminlyöty. Lupahakemus on sisältänyt lupaharkinnan kannalta riittävän kaivoslain 34 §:n 2 momentissa tarkoitetun selvityksen valittajien esittämistä seikoista. Hallinto-oikeus lisäksi toteaa, ettei ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitetun ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltaminen ole ollut tämän lupa-asian yhteydessä tarpeen. Siltä osin kuin valittajat ovat vedonneet haitallisten mineraalien esiintymisen selvittämiseen, hallinto-oikeus katsoo, ettei asiassa ole valituksen tai yhtiön hakemuksen johdosta annettujen lausuntojen perusteella ilmennyt, että alueella olisi sellaisia haitallisia mineraaleja, joiden esiintymistä olisi ollut lupaharkinnan kannalta tarpeen selvittää. Natura-alueita koskevien valitusperusteiden osalta hallinto-oikeus toteaa, ettei toiminnan harjoittamista ole sallittu Natura-alueilla. Kun malminetsintäluvan mukaisen toiminnan vaikutukset ulottuvat lähinnä kyseiselle malminetsintäalueelle ja kun otetaan huomioon sallittujen malminetsintämenetelmien laatu, malminetsintään ei ole ennalta arvioiden katsottava heikentävän Natura-kohteiden suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Edellä todetut seikat huomioon ottaen hallinto-oikeus katsoo, että Tukes on huolehtinut asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

Asiassa ei ole yhtiön hakemuksen johdosta annettujen lausuntojen perusteella tai muutoinkaan ilmennyt, että malminetsintäluvan myöntämiselle olisi ollut kaivoslaissa mainittua estettä. Valituksen kohteena olevalla päätöksellä ei ole eikä olisi voitukaan myöntää lupaa malminetsintään kaivoslain 7 §:n 2 momentin 5 kohdan (621/2011) vastaisesti 150 metriä lähemmäksi asumiseen tai työntekoon tarkoitettua rakennusta tai yksityistä piha-alueutta ilman toimivaltaisen viranomaisen taikka asianomaisen oikeudenhaltijan suostumusta. Hallinto-oikeus toteaa, että annetuissa lupamääräyksissä on otettu huomioon muun ohella annetuissa lausunnoissa esiin tuodut luonnonarvojen suojelemiseen liittyvät seikat. Suunnitellun malminetsintään laatu ja laajuus sekä annetut lupamääräykset huomioon ottaen malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ei voida valituksessa esitetyillä perusteluilla katsoa aiheutuvan kaivoslain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuja kiellettyjä vaikutuksia. Edellä todettu huomioon ottaen päätöksessä annettuja lupamääräyksiä on pidettävä riittävänä.

Siltä osin kuin valittajat ovat todenneet vakuuden määrän olevan riittämätön, hallinto-oikeus toteaa, että määrättävän vakuuden tarkoitus on varmistaa kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttäminen. Tukes on vakuutta määrätessään ottanut huomioon malminetsintäalueen olosuhteet, toiminnan laadun ja laajuuden sekä annetut lupamääräykset. Asiassa ei ole annettujen lausuntojen perusteella tai muutoinkaan ilmennyt sellaisia

malminetsintäalueeseen liittyviä erityispiirteitä, joiden perusteella vakuuden määrää ei alueen olosuhteet sekä luvan mahdollistaman etsintätoimien laatu ja laajuus huomioon ottaen olisi pidettävä riittävänä malminetsinnästä mahdollisesti aiheutuvan vahingon ja haitan sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten.

Valituksen kohteena olevalla päätöksellä on ratkaistu kysymys kaivoslain (621/2011) nojalla myönnettävästä malminetsintäluvasta. Malminetsintäluvan myöntämistä harkittaessa ei ratkaista kysymystä kaivoslupaa edellyttävän varsinaisen kaivostoiminnan harjoittamisen edellytyksistä, eikä lupaharkinnassa merkitystä ole lähtökohtaisesti sillä, voidaanko alueelle myöhemmin myöntää mainituissa laissa tarkoitettu kaivoslupa. Valituksen kohteena olevalla päätöksellä ei ole ratkaistu myöskään kysymyksiä ympäristönsuojelulain soveltamisalaan kuuluvan päästöistä, kuten melusta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä tai vesilain soveltamisalaan kuuluvan pohja- ja pintavesien laadun ja määrän muutoksiin liittyvistä seikoista. Nämä seikat ratkaistaan mainituissa lupamenettelyissä tarvittaessa erikseen. Edellä todetuilla seikoilla ei siten ole merkitystä malminetsintäluvan myöntämistä koskevan päätöksen lainmukaisuutta arvioitaessa.

Edellä todettu huomioon ottaen hallinto-oikeus katsoo, että kaivoslaissa säädetyt edellytykset malminetsintäluvan myöntämiselle täyttyvät. Valituksen kohteena olevan päätös ei ole esitetyillä valitusperusteilla lainvastainen, eikä syytä päätöksen kumoamiseen ole.

Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Pykälän 3 momentin mukaan yksityinen asianosainen voidaan 1 ja 2 momentista poiketen velvoittaa korvaamaan viranomaisen oikeudenkäyntikuluja vain, jos yksityinen asianosainen on esittänyt ilmeisen perusteettoman vaatimuksen.

Hallinto-oikeuden nyt ratkaistavana olevissa asioissa (diaarinumerot 1039–1043/2023) on ollut kysymys kokonaisuudesta, jossa asioiden oikeudenkäyntiaineisto on ollut keskenään pitkälti samansisältöinen. Tähän nähden ja asioissa annetut ratkaisut sekä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentti huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että valittajat vastaavat itse oikeudenkäyntikuluistaan. Valittajien oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus on siten hylättävä.

Koska valittajien ei voida katsoa esittäneen edellä mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettulla tavalla ilmeisen perusteetonta vaatimusta, myös Tukesin oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus on hylättävä.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Kaivoslaki 9 § 1 ja 2 mom, 10 § 1 mom, 11 § 1 mom, 51 § (621/2011), 109 § 1 mom ja 110 § 1 mom

Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 3 §, 12 § ja 13 §

Luonnonsuojelulaki (1096/1996) 49 § 1 mom ja 64 a § (1259/2014)

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 143 § 1 mom

Ympäristönsuojelulaki 112 § 1 mom 2 k

Hallintolaki 31 § 1 mom

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 95 § 2 mom

Muutoksenhaku

Tämä päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätöksen antopäivä näkyy päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Selostus valitusluvan myöntämisen edellytyksistä ja hakumenettelystä on liitteenä (Valituslupa, julkinen kuulutus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Marja-Riitta Tuisku, Laura Juntunen ja Inkeri Ylitalo.

Esittelevä jäsen

Inkeri Ylitalo

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös Valittajien yhdyshenkilö Jari Natunen, sähköpostitse

Hallintolain 56 §:n 2 momentin mukaan yhdyshenkilön on tämän päätöksen vastaanotettuaan ilmoitettava sen tiedoksisaannista muille valittajille. Jos hän tämän laiminlyö, hän on mainitun lain 68 §:n mukaan velvollinen korvaamaan laiminlyönnistä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun ja muihin olosuhteisiin katsoen harkitaan kohtuulliseksi.

Oikeudenkäyntimaksu
270 euroa, josta valittajat vastaavat yhteisvastuullisesti

Jäljennös maksutta Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes, sähköpostitse
Laakso Minerals Oy, kirjeitse
Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat vastuualue, sähköpostitse
Sähköpostitse Kuusamon kaupunginhallitus, jonka on kaivoslain (621/2011) 166 §:n 2 momentin mukaisesti julkaistava viipymättä tieto tästä päätöksestä kuntalain 108 §:ssä säädettyä kunnan ilmoituksena.

Oikeudenkäyntimaksun peruste

Tuomioistuinmaksulaki
Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1122/2021)

Ohje oikeudenkäyntimaksua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemiselle

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua maksun määränneeltä päätöksen esittelijältä kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimus toimitetaan Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Osoite: PL 189 (Torikatu 34-40), 90101 OULU
Puhelin: 029 56 42800 **Telekopio:** 029 56 42841
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusosoitus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisperusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valitusluvan myöntämisen perusteet ovat:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
 - 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
 - 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.
- Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, joka sisältää myös valituslupahakemuksen, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:ssä tarkoitettu peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valittaja katsoo, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos

- päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa
- asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa
- valtuutettu on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**.

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta. Valitus on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä korkeimman hallinto-oikeuden virka-ajan päättymiseen (kello 16.15) mennessä. Valituksen toimittamisesta telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Postiosoite:
PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:
Fabianinkatu 15
00130 HELSINKI

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Faksi: 029 56 40382
Puhelinnumero: 029 56 40200

Asiakaspalvelun aukioloajat maanantaista perjantaihin 8.00 - 16.15.

Muutoksenhakuasian käsittelystä perittävät maksut

Hallinto-oikeuden päätöstä koskevan muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 610 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu. Maksuvelvollinen on asian vireillepanija tai hänen sijaansa tullut. Jos yhtä useampi asianosainen saattaa asian käsiteltäväksi samalla kirjelmällä, heiltä peritään vain yksi maksu. Jos tuomioistuin erottaa eri asianosaisia koskevat asiat erikseen käsiteltäviksi, peritään kustakin näin erotetusta asiasta asianosaiselta maksu erikseen. Jos saman maksun suorittamisesta on vastuussa kaksi tai useampia maksuvelvollisia, he vastaavat siitä yhteisvastuullisesti. Yhden asianosaisen maksuvapautus ei vähennä muiden asianosaisten maksuvelvollisuutta.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista. Lain mukaista maksua ei peritä:

- yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa;
- lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita;
- yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa;
- maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) mukaisissa asioissa eikä maaseutuelinkeinotukea koskevissa asioissa, joissa on kyse luottojen maksuhelpotuksesta, vapaaehtoisesta velkajärjestelystä tai valtion takautumisvaatimuksesta luopumisesta;
- oikeusapulaisissa (257/2002) tarkoitetun oikeusavun myöntämistä koskevissa asioissa eikä oikeudenkäyntiavustajalle maksettavaa palkkiota ja kulukorvausta koskevissa asioissa, ellei kyse ole muutoksenhausta palkkiota tai kulukorvausta koskevassa asiassa;
- tartuntatautilain (1227/2016), päihdehuoltolain (41/1986) eikä mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa;
- yleisiä vaaleja, kirkollisia vaaleja eikä saamelaiskäräjien vaaleja koskevissa asioissa;
- asioissa, joiden käsittely tuomioistuimessa on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste. Lain mukaista maksua ei myöskään peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta.

Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)

Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1020/2024)

Valituslupa, julkinen kuulutus